

PISNO OCENJEVANJE ZNANJA – SLOVENŠČINA

»Jezik v prostoru in času«

Ime in priimek:

Razred:

Točke, odstotki: /22

Ocena:

0 % – 49 % = nzd (1)

50 % – 63 % = zd (2)

64 % – 77 % = db (3)

78 % – 89 % = pdb (4)

90 % – 100 % = odl (5)

1. Preberite slovarska sestavka in primerjajte pomen iztočnic.

/3T

étničen -čna -o prid. (é) nanašajoč se na pleme, ljudstvo, narod: etnična manjšina; etnična skupina / etnična meja; slovensko etnično ozemlje / etnične posebnosti; etnične pravice; etnična sestava / etnična antropologija **étnično** prisl.: etnično enotna, neenotna država

národnosten -tna -o prid. (á) nanašajoč se na narodnost: narodnostna osveščenost, zavest / narodnostna vzgoja / narodnostna nasprotja; narodnostno zatiranje / narodnostni boji; narodnostna politika //naroden: slovenska narodnostna skupnost / državne in narodnostne meje / narodnostna manjšina **národnostno** prisl.: narodnostno mešano ozemlje; narodnostno neopredeljen

Ali lahko besedi uporabljamo sopomensko? Besedi uporabite v dveh smiselnih povedih.

2. Ustava Republike Slovenije ločeno zagotavlja posebne pravice dvema nacionalnima manjšinama (italijanski in madžarski narodni skupnosti) in romski etnični skupnosti. /1T

Zakaj romska skupnost po vašem mnenju nima statusa manjšine?

3. V vseh okoljih, kjer živijo pripadniki različnih jezikovnih skupnosti, je prisotna asimilacija.

Preberite slovarski sestavek in razmislite, kako je s poskusi nasilne asimilacije povezano sporočilo iz citirane povedi o številu Slovencev v Italiji. /1T

Ker se Slovenci v Italiji ne pustijo preštevati, obstajajo glede njihovega števila samo različne ocene. Menimo, da so najbolj realistične tiste ocene, ki se gibljejo med 70 000 in 80 000 pripadnikov.

(http://www.uszs.gov.si/si/delovna_podrocja/slovenci_v_zamejstvu/)

asimilácija -e ž (á) vključevanje v določeno okolje s prevzemanjem njegovih značilnosti, lastnosti: problem narodnostne asimilacije; **asimilacija** naseljencev v Ameriki; odpornost manjšine proti asimilaciji /**asimilacija** zamejskih Slovencev raznarodovanje // zbliževanje, izenačevanje: zaradi tesnih medsebojnih zvez je prišlo do gospodarske, duhovne in politične asimilacije; močna kulturna **asimilacija** med doslej tujima svetovoma / končal je svojo politično asimilacijo prilagajanje ◊ biol. sprejemanje in spreminjanje hrane v organizmu lastne sestavine; usvajanje, prilikovanje; lingv. prilagoditev ene vrste glasov drugi, prilikovanje; ped. spajanje novih spoznanj s starimi

Zakaj Slovenci v Italiji po vašem mnenju ne dovolijo, da bi jih preštevali?

4. Razložite razliko v pomenu besed *izseljenec* in *zdomec*. Pomagajte si s Slovarjem slovenskega knjižnega jezika. /2T

izséljenec -nca m (ě) kdor se izseli v tujino: jugoslovanski izseljenci v Ameriki izdajajo več časopisov / ekonomski, politični izseljenci; *izseljenec* povratnik / radijska oddaja za naše izseljence

zdómec -mca m (ó) kdor se začasno izseli v tujino zaradi dela, zaposlitve: zdomci so ustanovili svoje društvo; potovanja zdomcev v domovino

5. S primeri ponazorite razumevanje pojmov enostranska in obojestranska dvojezičnost. /2T

6. Oglejte si preglednici, ki prikazujeta, kje živijo Slovenci zunaj meja domovine, in ju razložite. (Vir: UZSS.) /2T

Izseljenci v Evropi:

Nemčija, Italija, Avstrija, Švedska, Španija, Francija idr. (pribl. 214 700)

Kanada (pribl. 36 000)

ZDA (pribl. 180 000)

Južna Amerika (pribl. 35 700)

Avstralija (pribl. 25 000)

Mejne države Slovenije:

Avstrija (20 000-30 000)

Madžarska (pribl. 3000)

Hrvaška (pribl. 3000 manjšina in pribl. 10 000 izseljencev)

Italija (pribl. 100 000)

Zakaj se po vašem mnenju največ izseljencev zunaj Evrope nahaja v ZDA in Kanadi?

Zakaj je število izseljencev v Avstriji in Italiji tako visoko?

7. Pripisite ime narečne skupine, v katero spada govor prebivalcev spodnjih krajev. **/8T**

Pliberk _____

Dolnji Senik _____

Čedad _____

Kotlje _____

Monošter _____

Trst _____

Ravanca _____

Lendava _____

Celovec _____

Piran _____

Kateri izmed krajev ni na dvojezičnem območju? _____

Po čem je ta kraj znan? _____

Katere avtohtone manjšine živijo v ostalih krajih? _____

8. S slovensko manjšino in z izseljenci lahko povežemo tudi bogato literarno ustvarjalnost. Povežite avtorja in državo, v kateri je ustvarjal oz. še ustvarja. **/3T**

A Janko Messner

1 Italija

B Boris Pahor

2 Avstrija

C Louis Adamič

3 ZDA

Č Maja Haderlap

4 Avstralija

D Bert Pribac

E Marko Kravos

F Pavla Gruden